

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	11

Kapitola I.

Očkované litiny	13
A. Tvar grafitu a jeho ovládání	13
B. Struktura základní kovové hmoty	16
C. Druhy litin	23
1. Šedá litina	23
2. Temperovaná litina	27
3. Očkováná litina	34
a) Rafinační teorie očkování	36
b) Teorie vlivu na parametry krystalisace	36
c) Ostatní teorie	36
4. Litina s jehlicovitou strukturou	37
5. Tvárná litina	43

Kapitola II.

Theorie tvárné litiny	48
A. Historie výroby tvárné litiny	48
B. Krystalická stavba grafitu	51
C. Teorie tuhnutí tvárné litiny	56
1. Tuhnutí šedé litiny	56
2. Tuhnutí tvárné litiny	58
a) Nepřímý vznik z cementitu (teorie první skupiny)	59
b) Přímá krystalisace z taveniny (teorie druhé skupiny)	59
α) Vznik grafitových zrn v mezidendritické zbytkové tavenině	60
β) Vliv změny fyzikálních vlastností taveniny na tvar grafitu	62
c) Nepřímý vznik z austentitu (teorie třetí skupiny)	65

Kapitola III.

Metalurgie tvárné litiny	70
A. Chemické složení tvárné litiny	70
1. Vliv prvků na změnu struktury a některých mechanických vlastností	70
2. Struktura tvárné litiny	89
3. Tepelné zpracování tvárné litiny	95
B. Mechanické vlastnosti tvárné litiny	121
1. Deformační křivky	121
2. Modul pružnosti	125
3. Pevnost v tahu, mez průtažnosti (0,2), tažnost	126
4. Pevnost v tahu, mez průtažnosti a tažnost tvárné litiny při zvýšených teplotách	130
5. Pevnost v tlaku	131

6. Tvrdost	132
7. Pevnost v ohybu	132
8. Pevnost v kroucení	132
9. Rázová houževnatost	133
10. Pevnost při kmitavém namáhání	135
C. Fyzikální, chemické a technologické vlastnosti tvárné litiny	139
1. Obrobitelnost	139
2. Odolnost proti opotřebení	142
3. Odolnost proti korozi	147
4. Odolnost za vysokých teplot (žárovzdornost)	149
5. Magnetické, elektrické a tepelné vlastnosti	153
6. Vliv tloušťky stěny na mechanické vlastnosti	156
7. Měrná váha	158

Kapitola IV.

Výroba tvárné litiny (zařízení, vsázka)	159
A. Tavicí zařízení	160
B. Kovová vsázka	165
C. Předslitiny hořčíku	166

Kapitola V.

Způsoby výroby tvárné litiny	172
A. Normální (obvyklý) způsob výroby tvárné litiny	172
1. Odsiřování a očkování hořčíkem	173
2. Odsiřování speciálními přísadami a očkování hořčíkem	174
3. Tavení výchozí litiny v zásadité kuplovně	177
4. Očkování výchozí litiny hořčíkem	178
B Zvláštní způsoby výroby tvárné litiny	182
1. Postupné ponořování kovového hořčíku do litiny	182
2. Zavádění hořčíkových par, hořčíkového prachu nebo třísek pod hladinu litiny	188
3. Použití tlumivých směsí	190
C. Výroba tvárné litiny pod tlakem	192
1. Výroba tvárné litiny pod tlakem vzduchu	192
2. Zařízení pro výrobu tvárné litiny pod tlakem vzduchu	196
3. Výroba tvárné litiny pod tlakem hořčíkových par	201
4. Zařízení pro výrobu tvárné litiny pod tlakem hořčíkových par	202
5. Spotřeba hořčíku na získání zrnitého grafitu	206
6. Výroba tvárné litiny z litiny přesycené hořčíkem	207
7. Vývoj výroby tvárné litiny pod tlakem	208

Kapitola VI.

Technologie odlitků z tvárné litiny	209
A. Vtokové soustavy	209
1. Vtoková soustava pro lití volně padajícím proudem shora	212
2. Vtoková soustava pro lití stoupajícím proudem	214
3. Vtoková soustava pro lití kombinovaným proudem (odstupňované vtoky)	214
B. Nálitkování	216
C. Nejnovější způsoby nálitkování	228

Kapitola VII.

Vady odlitků z tvárné litiny	235
--	-----

Kapitola VIII.

Použití tvárné litiny	244
Příklady použití tvárné litiny	245
1. Dopravní průmysl	245
2. Armatury a vodní motory	249
3. Obráběcí stroje	254
4. Hutní výroba	256
5. Zemědělské stroje	259
6. Textilní, papírenské a tiskařské stroje	259
7. Průmyslové pece	259
8. Elektrické stroje	260
9. Různé uplatnění tvárné litiny	261

Kapitola IX.

Svařování tvárné litiny	262
A. Svařování elektrickým obloukem	262
B. Autogenní svařování tvárné litiny	265
C. Řezání tvárné litiny kyslíkovým plamenem	267

Kapitola X.

Normy odlitků z tvárné litiny	268
A. Československá norma	268
B. Sovětská specifikace	268
C. Americká specifikace	271
D. Italská specifikace	273
E. Německá specifikace	273
Závěr	274
Literatura	275
Rejstřík	280